

Chucheláček 2004/1

Přestože zima drží dosud pevně své otěže, jistě se již všichni těšíme na přicházející jaro, které přinese kromě oteplení v přírodě i pro nás probuzení ze zimního spánku a spolu se stoupající intenzitou slunečního svitu elán pro další práci a povzbuzení naší mysli ...

Zpráva o činnosti rady obce

Od posledního veřejného zasedání, které se uskutečnilo 11. prosince se rada obce sešla třikrát. Na svém jednání dne 6. ledna jsme se zabývali výší poplatku za organizaci systému likvidace odpadů v naší obci, neboť jsme opomněli, že cena za služby v této oblasti bude zvýšena o 17% DPH. Rada obce vzala v úvahu stav projednání výše DPH ve vládě, kde zatím není vše jasné, a proto doporučujeme zastupitelstvu obce, aby pro letošní rok výši poplatku již zachovalo tak, jak byla stanovena a případné zvýšené náklady ponechalo na vrub obce. S tím souvisí i požadavek rady obce, aby obecní úřad důsledně vymáhal nezaplacené částky od některých jednotlivců, hlavně chalupářů tak, aby ztráty v této oblasti byly minimální.

Dále jsme se zabývali naší školou, kde neustále dochází k poklesu počtu žáků a vzhledem k tomu musí dojít ke snížení počtu tříd tak, abychom vyhověli školskému zákonu. Rada obce s vědomím, že naše škola má velmi dobré výsledky vzdělávací a má i velmi slušné zázemí, doporučuje učitelskému sboru více propagovat práci naší školy v médiích.

Projednali jsme stav přípravy výstavby sportovního hřiště. Firma Design4 pokračuje podle harmonogramu prací tak, aby se mohlo začít s výstavbou již v dubnu. Vzhledem k tomu, že již nemůžeme počítat s civilní službou do naší pracovní party, projednali jsme možnost posílení této party prostřednictvím úřadu práce a na základě naší výzvy se přihlásili Radomír Bažant a Jaroslav Trnka. Pracovní parta bude pracovat pod vedením pana Andrejska s tím, že pan Bažant nastoupí v únoru a pan Trnka v dubnu letošního roku. Zvažujeme doplnění ještě o jednoho pracovníka. Tato parta bude nadále vykonávat práce v oblasti sociálních služeb, úklidových prací a některých zemních a stavebních prací.

Na základě nesouhlasu některých našich občanů s umístěním odpadkových nádob na psi exkrementy na frekventovaných místech, jsme od tohoto záměru upustili a výtěžek ze zvýšeného poplatku ze psů případně použijeme na odchyt toulavých psů a jejich umístění do útulku.

Na schůzi rady obce dne 20. ledna jsme se zabývali problematikou volného pobíhání psů paní Charouzkové ze mlýna. Na pomoc při řešení tohoto problému byla přizvána veterinární inspektorka, která konstatovala, že psi jsou v dobrém zdravotním stavu, ale nejsou očkovaní. Předběžný závěr zněl (oficiální stanovisko teprve obdržíme), že o vše se musí postarat obec, žádná instituce problém za nás řešit nebude. Pokud budeme před tuto situaci postaveni, bude obec muset pravděpodobně zajistit očkování psů a případné oplocení na vlastní náklady. Víme, že se to některým našim občanům nelíbí, ale protože již došlo ke dvěma případům pokousání, nelze riskovat zdravím našich občanů. Žádáme občany o případné jiné návrhy, jak tento problém řešit.

Opět jsme se zabývali neplatiči za odpady. Pan Ing. Stoklasa na základě exekučního řízení část dluhu splatil a zbývající část uhradí Správa důchodového zabezpečení na základě výměru. Problém je ještě s pí Hoškovou z Komárova čp. 16, která tvrdí, že chalupu neužívá. Zákon však říká jasně, že se platí za každou nemovitost a neřeší se, kdo ji jak mnoho využívá. Proto i této paní šel poslední dopis se zamítnutím žádosti o prominutí poplatku a v případě, že dluh nebude uhrazen, bude i v tomto případě zahájeno exekuční řízení. Rada obce touto cestou děkuje všem občanům, kteří své povinnosti řádně a včas plní. Několik málo nedoplatků, které zbývají z roku 2003 (cca 3 případy), budou projednány na nejbližším veřejném zasedání.

Seznámili jsme se s návrhem rozpočtu na letošní rok: prioritou je výstavba sportovního areálu a oprava místní komunikace na hřbitov. Rozpočet bude taktéž projednán na veřejném zasedání.

Seznámili jsme se se stavem projednání případného odkupu pozemků od pí Evy Kadlecové pro výstavbu hasičského hřiště a doplňující areál koupaliště – došlo k dohodě o odprodeji za cenu 130,- Kč/m². Vzhledem k tomu, že tyto pozemky jsou pro celistvost areálu velmi potřebné, doporučuje

rada obce zastupitelstvu tento nákup schválit.

Na jednání rady obce dne 3. února jsme se seznámili s koncepcí celého areálu, neboť již 17. února bude zahájeno územní a stavební řízení. Starosta informoval o jednání se starostou České obce sokolské v Praze, které proběhlo za účasti pana Plívy, starosty Sokola Chuchelna. Bylo dosaženo příslibu, že koncem února ČOS pravděpodobně schválí převod pozemků koupaliště do vlastnictví obce – tato transakce je nutná, jak již mnozí dobře vědí, pro získání dotace na jeho rekonstrukci.

Vyhodnotili jsme sáňkařské závody jako velmi zdařilé, také 5. obecní ples se opět vydařil, přestože návštěva byla v letošním roce asi o 60 účastníků nižší. S tím souvisí i nižší zisk, který letos činí pouze 12.300,- Kč. Rada obce rozhodla, že výtěžek bude věnován na opravu a vybavení hřiště pro mateřskou školu.

Milí čtenáři, z této zprávy opět vyplývá, že je neustále co řešit, a proto vás rada obce zve na veřejné zasedání zastupitelstva, kde budou zmíněné problémy projednány a řešeny budou jistě i mnohé jiné.

Rada obce

Perspektivy školy v Chuchelně

Jak jste se z kabelové TV a vývěsní tabule mohli dovědět, proběhl ve škole dne 29. ledna Den otevřených dveří. Od 12 do 18 hodin byla škola přístupná veřejnosti a občané se mohli přijít podívat a prohlédnout si prostory školy, které nebývají volně přístupné. Mysleli jsme, že tím podpoříme i případný zájem rodičů o umístění svých dětí v naší škole. Této akce se bohužel zúčastnilo pouze několik málo rodin. Přišli rodiče dvou budoucích prvňáčků a dvou dětí do MŠ. Akce ale nebyla určena jen mladým rodinám, mohli přijít i starší občané, kteří třeba do školy chodili před mnoha lety.

Obec na rekonstrukci budovy vynaložila v r. 1996 nemalé finanční prostředky a bohužel v současné době v obci ubývá dětí, a tím i žáků v naší škole. Existují i ojedinělé případy, že děti docházejí z nějakého důvodu do některé ze škol v Semilech.

Mateřská škola má svoji kapacitu 24 dětí stále naplněnou. V základní škole ubylo za posledních 7 let 23 dětí. To je vlastně jedna třída – 17 žáků na třídu je minimální normou ministerstva školství. Ministerstvo začíná trvat na dodržování norem (Školský zákon z roku 1984) a to znamená, že od 1. 9. 2004 nebude možné udržet tři třídy z důvodu nízkého počtu žáků. Tento školský zákon byl sice roku 1997 upraven Pokynem bývalého ministra Pilipa, který počet žáků ve třídách málotřídních škol sjednotil na 13. Pokyn byl ale 22. 11. 2003 zrušen. Proto nám do současnosti stačilo mít na trojtřídní školu jen 39 žáků, od příštího školního roku bude však norma na trojtřídní školu 51 žáků a tento počet není možné naplnit. V tomto školním roce má škola 43 žáků, 11 dětí z 5. ročníku odchází na II. stupeň do Semil a 6 žáků pravděpodobně přijde do 1. ročníku.

Výhody místní školy a tím vyloučení nutnosti od ranného školního věku nutit děti dojíždět využilo 3. února, kdy probíhal ve škole zápis do 1. ročníku, šest rodin. S počtem 38 žáků bude možné zachovat pro místní občany funkci školy jen se dvěma třídami pro žáky 1. – 4. ročníku. Škola nabízí bohaté zázemí – prvotřídně vybavenou počítačovou učebnu, školní družinu, za kterou se nevybírají příspěvky od rodičů, vybavení moderními učebními pomůckami i novým nábytkem. Školní kuchyně nabízí dvakrát týdně volbu jídel.

Pro rodiče, kteří by chtěli dodatečně zapsat dítě do 1. ročníku, zůstává možnost otevřena až do začátku nového školního roku. Neuzavíráme se ani možnosti přijmout žáky i do vyšších ročníků I. stupně, pokud jim prostředí velkých škol nebude vyhovovat.

Za učitelský sbor Mgr. Radmil Stínal, ředitel

O práci komise sociální a zdravotní

Dnešní povídání o práci naší komise se opírá o zjištění, jak to vypadá s těmi, kterým je v naší obci víc než 70 let.

Celkem máme devadesát občanů nad tuto věkovou hranici, z toho je 26 manželských párů. V sedmi případech je jeden z manželů mladší než těch sedmdesát. Tyto manželské dvojice si vzájemnou výpomocí a oporou zajišťují klidné a pokojné soužití. Vždyť v roce 2003 jsme spolu s jubilanty oslavili tři zlaté svatby a jednu diamantovou a letos to bude také jedna zlatá a jedna diamantová. I mezi těmito manželskými páry je již pět manželství, kde se bez pomoci ostatních rodinných příslušníků neobejdou.

Potom zde máme skupinku občanů, kteří sice žijí samostatně, zatím jim občas vypomohou rodinní příslušníci, jsou-li nějací. Marně si však lámeme hlavu nad tím, co bude, až to tímto způsobem nepůjde. U některých by byla potřebná pomoc v podobě hygienické očisty jak občanů samých, tak jejich domácností. Naráží to však na jejich přímý odpor i na technické potíže.

Další dvacetičlennou skupinku tvoří jedinci osamělí. Ženy se většinou případů postarají samy o svoji výživu, vyperou si, vyžehlí, uklidí, ale mužská ruka schází při různých opravách a údržbě. U osamělých mužů – je jich pět – se spíše jedná o vedení domácnosti. Jsou mezi nimi jedinci, kteří to praní a vaření zvládnou klidně sami a domácnost mají v lepším pořádku než některá mladší žena. Z těch patnácti žen je ještě několik, které se starají o zahrádku a drobné zvířectvo.

Nemyslete si, že když tito občané mají tu sedmdesátku za sebou, uzavírají se doma. Jsou mezi nimi čilí jedinci, kteří si správně uvědomují, že mezi vrstevníky nebo těmi mladšími to mnohem lépe utíká, člověk se dozví leccos nového a nemá tolik času myslet na svoje neduhy. Členové naší komise právě při návštěvách u těchto občanů si ověřují, že ti, kteří se neuzavírají doma a vyhledávají různé aktivity – i když jsou to třeba jen každodenní procházky nebo pochůzky spojené se zajišťováním domácnosti – jsou na tom tělesně i duševně podstatně lépe. Z těch, na které se naše zjišťování zaměřilo, žije tak více než jedna čtvrtina. A nemyslete si, že tuto čtvrtinu nebolí kolena nebo že je občas nehoní lenora, ale protože toto vše dokážou překonat, jsou na tom viditelně líp. Ten, kdo dokáže zvítězit nad sebou samým, určitě zvítězí i nad neduhy stáří. A věřte nebo nevěřte – mezi těmi devadesáti občany nad sedmdesát let je ještě 14 občanů, kteří si občas přivydělají nějakou tu korunu. A nejde jim vždy jen o ty peníze. Vědomí, že jsou k něčemu ještě užiteční, jim dokáže dodat kus sebevědomí, které v těchto letech pomalu ztrácejí pro necitlivé jednání, s kterým se nezdá se setkávat. Berte prosím na vědomí, že mnohým v těchto letech již zrak a sluch tak dobře neslouží a snažte se to pochopit. Až to postihne i vás, bude již na toto chápání pozdě. A tak vám za ty, o kterých jsem vám povídala, moc děkuji. A ještě mi dovoluňte jedno poděkování. Je ode všech, kterým naše školní jídelna zajišťuje obědy. Je to velká pomoc nejen v tom, že tito občané mají pravidelnou teplou plnohodnotnou stravu, kterou jim v případě potřeby zajišťuje obecní úřad i s dovozem. Je to pomoc i pro ty, kteří se o tyto občany starají, chodí do práce a jídlo by museli připravovat den předem nebo zajišťovat jiným způsobem – asi podstatně dražším. Tak ještě jednou vřelé díky.

Leden 2004   Za sociální a zdravotní komisi zpracovala Zdenka Bažantová

První pololetí a některé činnosti v mateřské škole

Vzdělávací činnosti jsou v mateřské škole založeny na metodách přímých zážitků, využívání dětské zvědavosti a potřeby objevovat. Pokud chceme děti něco nového naučit, budujeme vždy na tom, co děti již poznají a umí ze skutečného života, co je zajímá a co rády dělají.

Bramborový týden

Jedním z podzimních námětů pro naše činnosti se staly obyčejné brambory. Zmačkáním potištěných papírů děti na koberci vytvořily pole plné brambor a z dřevěné stavebnice sestavily valník. Imaginárně jsme si obuli holínky, oblékli bundu a nasadili čepici, protože už venku foukal studený podzimní vítr. Kluci vzali motyky, dívky košíky a šli. Prošli jsme celou školku přes ložnici, šatnu a chodbu a vrátili jsme se do herny druhou stranou. Děti kopaly a sbíraly brambory a potom je nasypaly do připraveného valníku. Nakonec se vracely stejnou cestou zpátky domů – tentokrát bylo na dětech, aby v našem školkovém bludišti našly správnou cestu zpátky. Pole zůstalo opuštěné a děti se posadily na lavičku. Tu se ozvalo tichounké nařikání: „Haló, ještě jsem tu já. Nenechávejte mě tady!“ Děti se s chutí dávají do hledání. Po chvilce nacházejí zapomenutého a opuštěného „Bramboráčka“ – maňáska s bramborovou hlavičkou, ozdobenou barevnými knoflíky. Následuje krátká improvizovaná scénka, ve které se děti dozvídají spoustu informací o střídání ročních období, o počasí, o sklizni a uskladnění brambor a o pokrmech, které se z brambor zhotovují. Do scénky se děti aktivně zapojují, musí „Bramboráčkoví“ dokázat, že toho o bramborách také již hodně vědí a že je mají rádi. Toho se však „Bramboráček“ zalekne a proto následuje veselá Bramborová honička a později další nová hra Bramborová schovávaná.

Aby „Bramboráček“ nebyl smutný, přinesli jsme mu příští den „kamarády“ – brambory různých tvarů a velikostí. Využili jsme je i k dalším činnostem. Děti je počítaly, porovnávaly jejich velikosti, vážily, řadily od nejmenšího k největšímu a zároveň si procvičily některé pojmy – první, poslední, předposlední,...

Brambory nás provázely až do konce týdne. Děti se naučily různými způsoby rytmizovat novou píseň „Brambory, brambory, to je naše strava“. Zajímavou motivací se stala i známá báseň „Princeznička na bále“.

Děti se ji rychle naučily a s chutí dramatizovaly. Princezničce pomocí bramborových tiskátek na bál natiskaly spoustu krásných papírových šatů. Nejmladší děti modelovaly a navlékaly bramborové korále. Starší skupina vymodelovala zeleninu, kterou uložila do papírového hrnce s „bramborovou polévkou“.

Na tzv. Bramborový týden navázalo podrobnější seznamování s dalšími druhy zeleniny, ale i s ovocem. Ze školní jídelny jsme dostali spoustu známých i méně známých druhů, jako je např. granátové jablko, mango,...

Děti se naučily jednotlivé druhy rozlišovat nejen podle vzhledu, ale některé i se zavázanýma očima dle tvaru, vůně a především podle chuti. Jednou z nejzajímavějších činností tohoto týdne se stala výroba ovocného salátu. Děti si všechno ovoce omyly, vyloupaly, nakrájely a v obrovské míse promíchaly. Vlastnoručně zhotovené svačinky, tzv. vitamínové bombě, pak ani ty nejmladší jazýčky neodolaly.

S čerty jsou i žerty

Společné návštěvy nebeských a pekelných bytostí se každoročně děti nemohou dočkat, ale zároveň se i trochu bojí. Je to taková zvláštní chvíle, která přichází jednou za rok v předvečer mikulášského svátku.

Přestože pohádkoví čerti trestají zlé skutky lidí, sami si libují v ustavičných neplechách. Křičí, dupou, rámusí a vyvádějí jako zběsilí. Mytí ani hřeben jim nesvědčí. Zato si hlídají své teplíčko. Škodolibě se chechtají, ponoukají k lotrovinám, škádlí se čertovinami a jindy zas kují pikle. Zkrátka jsou všemi mastmi mazaní. Dokonce se jejich neplech a neřesti podobají k nerozeznání těm lidským. Nebo je to spíš naopak? Ať tak nebo tak, naše děti v nich tentokrát našly podezřelé zalíbení. Během krátké doby si osvojily o čertech spoustu veselých tanečků, písniček a básniček s legračními pohyby. Malým čertíkům už jen chybělo zhotovit kostým a vhodné prostředí.

Společně jsme proto nejprve promýšleli, co vlastně do pekelného doupěte patří, co musíme vyrobit a co se bude hodit z věcí, které máme zastrčené někde na zaprášené půdě. Později děti

popisovaly, jak správný čert vypadá a jak se často i nepěkně chová. Vymyslet příklady nedalo dětem příliš mnoho práce. Stačilo jen trochu zavzpomínat na chování některých kamarádů, ale i dospělých. V každém z nás je kousek čertíka, ale i andílka. Někdy se nechováme jak máme, ale určitě má každý z nás i spoustu vlastností pěkných a špatné chování se vždy snažíme alespoň napravit. Děti jmenují, kdy udělaly něco pěkného – jak pomáhaly mamince, mladšímu kamarádovi ap. Zda děti správně umějí rozlišovat dobré a špatné chování jsme si ověřili na smyšleném příběhu o chlapci, který zůstal sám doma a dělal i to, co se dělat rozhodně nemá. V průběhu vyprávění děti přirovnávaly jeho chování k andělu nebo čertu. Za pěkným jednáním vyslovily „aleluja“ a za nepěkným „blbl“. Děti se učily nejen rozlišovat dobro a zlo, vhodné a nevhodné chování, ale zároveň si procvičily i správnou výslovnost uvedených hlásek.

Hodnocení druhého se zdálo snadné, těžší se však ukázalo ohodnotit chování své vlastní... Děti proto dostaly pastelky, které si měly za úkol nejprve rozdělit na barvy čertovské (černá, červená, hnědá) a andělské (bílá, světle modrá, žlutá). Pak už jen zbývalo předkreslenou svoji postavu popravdě vybarvit. S hodnocením obrázků nám později pomohl i sám Mikuláš. Bylo jasné, kdo se trochu vylepšil a kdo se naopak nakreslil zlobivější, než ve skutečnosti je.

Rozhovory o srovnávání vlastností čertů a andělů nebraly konce. Děti jmenovaly nejen jaké jsou, co dělají, ale i kdy se radují, co jedí, jak voní, jak se tváří a jak bydlí. Nadšení dětí nás inspirovalo k různým hrám a dalším činnostem. Z jídelny jsme udělali „nebe“ a z herny „peklo“. Z bílého hedvábného papíru jsme vytvářeli reliéfy něžných andělů, do klovatiny jsme černou a červenou tuší kreslili strašidelné hlavy čertů. Jindy jsme celé čerty vystříhávali nebo vykreslovali, lepili jsme dlouhé černočervené řetězy, vázali březové metly ap. Hráli jsme různé hry na procvičení paměti, pohotovému myšlení, ale i mrštnosti a běhu. Například hru „Koho odnesl čert“ - (jedno dítě je schované pod dekou, druhé hádá, kdo chybí) nebo „Čertí a andělskou honičku“ (děti musí před vyběhnutím rychle vymyslet, čím čert nebo anděl buší na vrata).

Malé čertovské rejdní jsme zakončili vystoupením našich „čertíků“ na Mikulášské besídce a návštěvou „pravého“ čerta, Mikuláše a anděla. Jen nám bylo trochu divné, proč se tentokrát naše děti čerta téměř nebály. Co myslíte?

Blanka Pekařová

Poděkování

Hezké nejen vánoční a předvánoční chvíle jsme v mateřské škole prožívali také díky našim sponzorům. Svými dárky, ale i svojí ochotou pomáhat nám i dětem přinesli spoustu radosti .

- * Jiří Dolenský daroval hračky k Vánocům v hodnotě kolem 2 500,- Kč,
- * Josef Novotný daroval 2 x 500,- Kč na hračky k MDD a k Vánocům, drobné sladkosti a med,
- * Hasiči proplatili dětský hrnčířský kruh v hodnotě 1156,- Kč,
- * Koloniál Na Milíři daroval hygienické potřeby a drobné sladkosti k různým akcím (MŠ i ZŠ),
- * Jana Zemanová s maminkou darovaly různé pomůcky pro hru i výtvarné činnosti dětí,
- * Gabriela Babková věnovala krásné vánoční ozdoby na stromek,
- * Alena Babková ušila všem 24 dětem v MŠ pestré bačkůrky k Barborce
- * Dohlížecí výbor Jednoty, Svaz žen a pan Flégr financovali sladkosti na Barborku (MŠ i ZŠ),
- * Školní jídelna Chuchelna připravila balíčky se sladkostmi k Mikuláši,
- * Naďa a Lada Hlavová napekly sladké oplatky (MŠ i ZŠ),
- * Zdenka Bažantová, Vít Coufal, Martin Lichtenberg a Zuzana Erbenová ztvárnili Barboru, Mikuláše, čerta a anděla a téměř všechny maminky našich dětí napekly cukroví na vánoční hostinu,
- * Miroslav Hrubý přispěl 500,- Kč na odměny k MDD,
- * Ilona Rutkovská darovala sladkosti k MDD,
- * Renata Kubínová darovala několik kilogramů výborných švestek,
- * Kozákov družstvo dodalo spousty z jedné strany potištěných papírů na výtvarné činnosti (MŠ i ZŠ),
- * Věra Stránská a Vlasta Bažantová nám zajistily skleněné korále a další pěkné pomůcky na

pracovní výchovu,

- * Rudolf Daníček nám zdarma zaletoval plechový bazén na koupání dětí,
- * Jiří Machačný zdarma nainstaloval nové vodovodní pákové baterie k umyvadlům dětí.

Všem sponzorům srdečně děkujeme. Blanka Pekařová

Reakce na článek Jaroslava Bečky

V posledním čísle Chucheláčku mě velmi potěšil článek od pana Jaroslava Bečky, jelikož postihl věc, která trápí i mě. Krátce: souhlasím s uzavřením školní cesty, protože auta jsou věc nebezpečná. Problematika by však měla být pojata komplexně. Pan J. Bečka se ve svém článku zmiňuje o zřizování pěších zón ve městech a v obcích. Myslím, že nad tímto nápadem by se měla zamyslet i naše obec. Já sama už jsem mnohokrát přemýšlela, jak projít celou obcí, aniž bych dlouhé úseky cesty musela jít po silnici. Už vůbec si neumím představit, že bych tu své děti posílala do školy bez doprovodu. A už vůbec nevím, kde by se mé děti mohly volně projíždět na kole a na tříkolce. Zkrátka: 1. školní cesta by se měla uzavřít pro motorová vozidla, 2. retardér by se měl umístit za most před školou, 3. mezi dolní samoobsluhou a hostincem „U Vega“ by se měl vybudovat chodník (pěší zóna), který by přes den sloužil matkám s dětmi a v noci rozjařeným návštěvníkům hostince, 4. obec by měla iniciovat projekt cyklostezky a oslovit okolní obce a zejména Město Semily, aby se k tomuto projektu připojily. V Rakousku se např. ve velkém rozjel projekt: Obec příznivá rodině, podnik příznivý rodině“, do kterého - mimo jiné – zapadá právě budování cyklostezek a pěších zón. Z toho bychom si měli vzít příklad.

Namísto přímých investic (mám na mysli budování sportovního areálu) by se měly podporovat organizace, které se starají o sportovní a kulturní vyžití spoluobčanů (jako např. Sokol).

Chuchelna 29. 11. 2003 S přáním všeho dobrého Šárka Bažantová

P. S. Panu Dlouhému přeji dlouhého zdraví (do němčiny přeloženo „die lange Gesundheit“).

Co se do knížky nevešlo

Naše listování rukopisnými pamětmi pana Josef Hlouška zaznamenávajícími vyprávění Josefa a Stanislava Babkových se chýlí ke konci. Věřím, že vás příhody našich chrabrých Chucheláků zaujaly a mnohá jména vyvolala zasuté vzpomínky. Většina dobrodružství končila nějakým tím šrámem, umazaným božíhodovým oblekem, nanejvýš ranním bolením hlavy. Až na jedno ...

U Novotnejch Na Rovinkách byla tancovačka. Sklenice byly zakalkulovány do útraty, protože se těžko dalo uhlídat, komu vyletěla z ruky a o kterou hlavu se rozbila. To zrovna tenkrát – to byl nějaký Šálek – nepocházel zblízka, takovej hrr do všeho, jen mlátit a kudlu ven. Měl na svědomí hodně rabijáckejch vejstupů. Taky hodně schytral, to jo, ale kde se co šustlo, byl u toho. No a tenkrát jsme věděli, že na zábavě bude a že má zase na někoho spadeno. Přihnal se a hned do kuchyně, poručil si pivo, nějaký štamprle, aby měl kuráž a hrnul si to do sálu. Jenže my o něm věděli a nečekali až bude tlouct. Jakmile otevřel dveře, napasovali jsme mu na hlavu židli a už to dostával ze všech stran. Židle na krku mu bránila v pohybu rukou, tak mlátil kolem sebe jen tak nazdařbůh. Co dostával, to dostával, tloukli do něj, kopali – v sále se to ovšem mlelo ještě na mnoha místech, voni chlapi, jak viděli krev, vzali židle a püllitry a začali to po sobě házet, no byl to mazuňk jak se patří. Šálek se snažil z toho nerovného zápasu utýct, ale nedostal se daleko. Poblíž hospody na mezi padnul, všichni od něho pryč, ale někdo letěl pro doktora a pro četníky. Nastoupilo vyšetřování. To víte, my zatím všichni už doma. Horký hlavy vychladly a nebylo nám zrovna dobře – jen aby to vydržel, vona z něj krev hrejkala, to ten Joska Koláčků, ten do něj pražil a ostatní chlapi taky, to víte, raubíři se dostali do křížku s raubiřem, jenže jich bylo víc. No jo, stalo se Šálek zhebnul ...

Druhý den časně ráno koukám, četník Ludvík, za ním Závítkovský a už jdou po adresách. Měli zjištěný, kdo tam byl, kdo se pral, a tak šli od baráku k baráku. Já vyběhl a vidím, jak v polích uhání Rudolf, přidal jsem se k němu, za chvíli jsme byli čtyři, jdeme pro pátýho a mažeme ke Slapu k starostovi Machovi. Když se za vás zaručí starosta, tak vás bez řádného vyšetření nemůžou sebrat. Proto jsme ho o všem jako vyrozuměli a pokračovali dál co nejrychleji k Oukoskovi. Bylo ráno, zatlučeme na dveře, v domě ticho. Za chvíli se objevila Růžena, manželka – je starej doma? – my s ním potřebujeme nutně mluvit. Ale to už se Oukoska hrne – tak copak hoši, co vás ke mně vede, pojd'te, posad'te se, Růženko, nalej hochům drobet žitnýho kafe. No tak co hoši, ven s tím, co ste provedli, nějakou hovadinu, co? No snad nebude tak zle, povídejte. A my povídali, jak se tancovalo, jak tam přišel Šálek, jak dostal a venku padnul. No dobře hoši a teď mně to řekněte všechno podle pravdy. Emilku, pojd' sem a napiš to, co budeme teďka jednat – Emilek, jeho syn, studující práv, sedá, bere papír a jako u nějakýho soudu zapisuje a my podle pravdy jeden po druhým vypovídáme: já stál vedle Franty, měl jsem v ruce püllitr, já stál vedle Tomáše a zvedal židli, já byl za ním a držel dveře, tak jeden po druhým jsme říkali kde kdo stál, čím tloukl, kdo byl vedle něho, jako u soudu. Tak a teď si pamatujte, na to Oukoska, ty řekneš Josefe tohle a budeš svědčit Rudolfovi, ty Rudolfě budeš svědčit Josefovi, ty Josko vypovíš takhle a ty Tomáši to zas dosvědčíš – Emilku, píšeš to všechno? Když nás všechny podělil, museli jsme to zopakovat, Emilek to podle zápisu zkontroloval. No to by šlo, na to Oukoska, ty Rudolfě dostaneš čtrnáct dní a ty Josefe taky čtrnáct dní. Teď to spláchněte kafem a můžete jít vypovídat, to víte, četníci budou chtít vědět pravdu a vy ji umíte nazpaměť, chechtal se Oukoska.

Taky jo, všechno dopadlo jak předpověděl, oba dostali po čtrnácti dnech a dodnes nikdo neví, kdo dal smrtící ránu. Šálek byl stejný rabiják, jako ti druzí a s čím zacházel, tím sešel.

Poznámky:

1) Josef Mach byl starostou v Chuchelně v létech 1898 – 1910. Do této doby můžeme náš příběh vročit. Emilek Oukoska práva nedostudoval, oženil se s krásnou dcerou semilského lichváře a byl nucen před rukou spravedlnosti uprchnout do jižní Ameriky.

2) S ohledem na případné potomky byla některá jména pozměněna.

Ukončení příště Jaroslav Barták

Poděkování občanům a zastupitelstvu obce Chuchelna

Vážený pane starosto, vážení členové zastupitelstva, milí občané obce Chuchelna, dovolte nám, abychom Vám byť i opožděně a v zastoupení vyjádřili svoje upřímné poděkování za Vaši pozvánku na krásné a dojemné „Vítání nových občánků“, kterého se v září letošního roku dostalo našim třem dcerkám Julince, Barunce a Elince Fryntovým.

Bylo pro nás opravdovým zážitkem, když jsme viděli tu řádku krásných a zdravých chuchelských občánků, které jejich starší kamarádi vítali ve vkusné vyzdobené obecní síni. Projev pana starosty propůjčil celému obřadu oficiální atmosféru, vystoupení chuchelských dětí pak pocit kamarádství a lásky. Někteří pěkně zazpívali, jiní s trochou trémy recitovali básničky našich klasiků. Malé občerstvení přišlo rovněž vhod. Za pár dní jsme se pak mohli potěšit ze zdařilých fotografií, jakož si vše ještě jednou zopakovat na vašem televizním kanálu.

Vyříd'te náš obdiv i pánům učitelům, kteří s dětmi recitaci i zpěv nacvičili.

Závěrem nám už jen dovolte malou úvahu: Možná by se událost jako „Vítání nových občánků“ mohla někomu zdát příliš formální a snad i zbytečná, ale věřte, že není nic důležitějšího v dnešním bezcitném, uspěchaném a pošetilém světě než pocit sounáležitosti a citového zázemí.

Myslíme si, že právě to se Vám v Chuchelně velmi úspěšně daří dosáhnout.

Přijměte, prosím, toto naše poděkování.

S úctou Luboš a Jana Fryntovi

V Torontě, 3. prosince 2003

O původu našeho sídla

Občas se setkáváme s úvahou, jak ke svému jménu přišla Chuchelna. Různí amatérští „jazykozpytci“ vycházejí obvykle ze starého názvu Kuchelna, užívaném za c. a k. Rakouska a za Protektorátu, spojují jej se slovesem kuchati, což vyznívá pejorativně – hanlivě. A to zvláště ve spojení o mordech, které prý historii zdejšího kraje provázejí.

Ale všechno je jako obvykle jinak. Podkrkonoší bylo osidlováno s určitým opožděním, protože v počátcích prvního tisíciletí bylo obdarováno hustými lesy a pralesy. Lidé se sem nehrnuli, změnu postupně přinesly až prospektorské zájmy v hledání různých surovin a zvýšená poptávka po dřevu, kterého se již uvnitř Čech nedostávalo. Zvýšenou frekvenci pohybu obyvatel přineslo až panování Karla IV. (1346 – 78), který pod svou vládou získal postupně Slezsko, Dolní Lužici a Braniborsko. Odtud začaly přijíždět formanské povozy se zbožím do Čech, dále do Rakous a obráceně. Obchodovalo se s rudou (měď, stříbro), solí, dřevem, obilím a později textilem aj. Cesty vedly přes hřebeny Krkonoš údolím Jizery k Semilům (další pak jinými směry), které starší slovníky uvádějí německy jako „Seemül“ – tedy mlýn na jezeře“. Patrně zde ještě byly zbytky třetihorního jezera a to jistě s močály, bahny a také hejny komárů. Lze předpokládat, že pohostinnější místo pro odpočinek pocestných bylo o 50 m výš na katastru naší obce, kde již asi bylo vypalováno dřevěné uhlí v milířích. Tudy také procházela kupecká formanská cesta přes Hrádek, Bačov k Turnovu, který byl založen již r. 1250. A když odpočinek, tak to znamenalo také jídlo, pití a snad i nocleh. Tak na zmíněném místě vznikl patrně jakýsi kemp, zvaný v ženském rodě KUCHEL. Tento výraz znamená kuchyň a pochází pravděpodobně ze slezského či lužického jazyka a tak je také uveden ve „Všeobecném slovníku příručném“, který vydal na začátku 20. století A. Haas.

Obdobný název nesla také pražská Chuchle, která je uváděna jako KUCHEL BAD – zřejmě zájezdni hostinec s možnou koupelí, kde se mohli pocestní a koně posilnit a dát do pořádku před vjezdem do královského města. Také slezská Chuchelná – dříve rovněž Kuchelná – u Opavy měla možná obdobný původ.

V osvícenské době, kdy se pro německé či cizí výrazy hledal český ekvivalent, byla Kuchelna s ohledem na původní význam přejmenována na Chuchelna. V němčině se totiž „k“ často vyslovuje jako „kch“, např. Katze – kchatce – kočka nebo Koch – kchoch – kuchař a stejně tak asi Kuchel – kchuchel – kuchyň. A tak nový český název byl na světě.

Tento příspěvek k historii navazuje na obsažné a zajímavé pojednání dcerky pí učitelky Pekařové, zvláště v otázce vzniku názvu naší obce. Bylo by záslužné (a obecní úřad by to mohl příslušně ocenit), kdyby se našel nějaký mladý badatel, který by prostudoval přemíru různých pramenů a dokumentů a doplnil křestní list našeho domova a historii Podkrkonoší. Znamenalo by to ovšem prostudovat vedle dokumentů v semilském archivu také písemné doklady a korespondenci feudálních držitelů zdejšího panství jako byli Markvarticové, Valdštejnové, Vartenberkové nebo Lambergové, příp. i Harrachové. Bohatým zdrojem poznání by mohly být dokumenty a sbírky starověkých písmáků a kronikářů nebo archiválie, týkající se hospod na trasách dávných poutníků. U nás se to týká hospody U Sůvů nebo v domě čp. 66 (nyní Grafkovi), kde bývala hospoda se sálem a dokonce se smíšeným obchodem.

Věřme, že tento příspěvek vyvolá potřebnou odezvu. Až se zase jednou bude uvažovat o znaku a praporu Chuchelny, měly by se vzít v potaz právě některé atributy (např. pohostinnost, sounáležitost) historie našich obyvatel a to poté, kdy bude minulost zbavena chýrů a také náležitě zdokumentována.

K tomu by mohlo pomoci mj. zapůjčení starých listin, archiválií (často psaných německým „švabachem“), které mnozí občané schraňují v soukromí, kdesi v zapomenutých půdních koutech. Jde o takové jako smlouvy, úpisy, stavební doklady, rozhodnutí a nařízení vrchností a úřadů, pracovní knížky, zápisy o prodeji či nabytí pozemků, křestní, domovské, živnostenské listy, prostě vše, co pojednává o dávné minulosti.